

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak: Helyben: 1/4, évre 3 kor;
Egészévre 12 kor; Vidéken: 1/4, évre 5 kor;
Egészévre 20 kor. Egyes szám ára 4 filler.

Felelős szerkesztő:
Harsányi Sándor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Csapó-utca 9. sz.
Telefon: 275.
Kéziratok nem adnak vissza.

A közoktatásügyi tárcza vilája.

Debreczen, április 17.

Miután vagy négytucat szónok beszélt a vallás- és közoktatásügyi költségvetés tárgyalása során, azt gondolhatta magában *Wlassics* miniszter, hogy most már sok a jóból s felemelkedett, hogy a hallottakra feleljen. Természetesen csak a leglényegesebb mozzanatokra lehetett figyelemmel, mert különben ő maga is nyújtotta volna a vitát, ami bizonynyal nem lehet szándékában.

A miniszter beszéde természetesen mozaik munka, de olyan, mely az olasz klasszicitásra emlékeztet, melynél a figurális művészet és a színek pompája és összhangja még a laikust is megkapja. Számtalan beszédben utaltak a közoktatásügyi tárcza elégtelen javadalmazására. Szakminiszter csak örülhet annak, ha az ő költségvetése felemelésének szükségességéről beszélnek: de gyakorlati értéke alig van ennek, mivel a Széll-kabinet tagjai szükségletüket nem tárczájuk egyoldalú érdeke, hanem az összes szükségletek szerint és a rendelkezésre álló eszközök arányában rendezik be. Ez a szempont a kultuszminiszter külön-

böző nyilatkozatában ismételtlen kifejezésre jutott. Így annak bejelentésében, hogy új tanítói nyugdíj-törvényt fog beterjeszteni, melylyel a jogos kívánásoknak lehetőleg eleget tenni iparkodik. De mindjárt hozzátette a miniszter, hogy a szónokok a tanítók körében ne keltsenek teljesíthetetlen követelések által teljesíthetetlen reményeket. Hasonló szempont vezette a minisztert a vidéki kulturális központra, a harmadik egyetem felállítására vonatkozó nyilatkozataiban, kijelentvén, hogy egyelőre meg kell elégednünk a jogi oktatás reformjával.

Amit az 1848. XX. t.-ez. végrehajtásáról mondott *Wlassics*, teljesen egyező a vita első napján tett nyilatkozatával és ismét az egész Ház osztatlan tetszésével találkozott. Veress József illető határozati javaslatának tehát nincs rá kilátása, hogy elfogadják.

Amit a társadalomnak az ipartól és kereskedelemtől való idegenkedéséről mondott a miniszter, lényegében szintén ismétlés volt; de bizonyos dolgokat nem lehet elég gyakran ismételni és erre ki sem hivatottabb, mint a közoktatásügyi miniszter. kinek illetékessége és jó-

akarata minden sikert ígérő törekvés iránt kétségtelen.

*Molnár János*nak az áttérésekre vonatkozó fejtegetéseivel szemben statisztikai adatokkal bizonyította a miniszter, hogy az áttérések évről-évre kevesbednek. s kijelentette aztán, hogy korlátozó intézkedéseket tesznek, de erőszakos megakadályozás nem egyeztethető össze a lelkiismereti szabadsággal s hogy akit erőszakkal tartanak vissza valamely felekezethen, ennek az illető ügysem nyereség. Ez volt a híd ama lendületes reflexiók számára, melyeket a miniszter *Zichy János* gróf fejtegetéseire tett, ki azt követelte, hogy kulturánk alapjának a keresztény (értsd. katolikus) morálnak kell lennie, míg nálunk a szabadelvűség az alap, mely egyértelmű az atheizmussal. Igen szellemesen fejtette ki *Wlassics*, hogy a szabadelvűség éppen nem azonos az atheizmussal és nincs is neki volapükvállásra szüksége, hanem csupán kölesönös türelemre és hogy kulturánk alapjának a nemzeti ideáloknak és hagyományoknak kell lenniök.

A viharos éljenzés és számtalan üdvözlés ékesszólóan bizonyította,

TÁRCZA.

Terefere a csárdában.

— A „Szabadság” tárczája. —
(Folytatás.)

— Aztán mi ez most? Miből él?
— Most becsületes ember — feleli hirtelen komolyra változva a gazda. Tiszta kezű, valóságosan.

— A lopottból él?
— Dehogyan; eszszkődik. De nem bántja senkiét.

— Nono.

— Tudják — mondá tovább a padkára telepedve — szörnyen vitéz embőr volt ez a Tóni fiatal korába. En tudom, hordja el a haját a szél, mert egytájbeliek vagyunk, sokat hallottam a mestörködéséről. Eecör bemönt ide a Sávai-tanyába lóér. A nap még fönt vót, a eseléség is egyrakáson hevert a nagyház előtt, mikor megesördítette a vasajtót. Mert ugy köllazt vönni, hogy akkoriban a tanya körül volt árkolva, a bejáratot pedig vasajtóval lakatolták el. Zsándarköponyegbe vót. Beresztöttek.

— Ki van itthon? kérdezte a eseléd-tül.

— A fiatal gazda ötödmagával.

— Hun vannak.

— A nagyházba.

— Nohát gyűjék kend velem. Az ajtót majd azután bezárhatja.

— Nem lehetött szabadkozni, möntek befelé. Ott aztán rászólt a eseléd-ségre:

— Embörök, egy se moezezanjon mög, aki luz az életühöz.

Nem is mozdult mög, këröm egy se. Igön ám, mer a vasajtónál már ott vót a hat legénye. Azzal azután beköszönt a nyitott ablakon:

— Jó estét, tekintetös ur!

Gondolhatják, hogy érözte magát a tekintetös ur az egész kompániával. Mer rüsmertek Subára, csak rá köllött nézni. De azért nem volt olyan nyulszivü, visszaszólt:

— Adjon Isten. No.

— A pejkökér gyüttem, uram.

— De csak egyiket lehet elvinni.

— Mör?

— A másik sánta.

— Akkor azt váltsa mög a tekintetös ur, — möntia neki legényösen Suba Tóni.

Ugy alkudtak, mint a piacon. Hát mög is váltotta három darab ötvenessel. A bankókat zsebre gyürte, aztán lemönt az istalóba. Ott lehujjántott a esikósnak:

— Hé, azt a jegyös homloku pejköt akarom látni.

Az élemödött esikós embör leemelte az ajtórul a keresztifát és kivezette a gyönyörü pejparipát.

— Tögye könd a tetejibe az új nyergöt — möntia neki Suba,

Öt perecz alatt fel volt kászolitva a pejkö. Hanem tudják, nem fejelágyára esöt embör ez a Tóni. elkapta a nyergökápát, a szörszám lefordult a ló hasára. Hát ez politikabul vót így nyergölve, vagy csufságbul. De mögitta az arát a esikós, mert ez a lökötő olyanformán nyomta képön ott az ajtóba, hogy a lovak közé vágódott, aztán ugy köllött magához téríteni. Mög sok mindönt végbevitt, a míg bele nem tört a bieskája.

A beszédnek ugyan nincs sok értelme, haszna, mivelhogy ilyesmit sokszor és sokat hallott már minden tájbeli ember, azért hallgatjuk a koresnáróst és néha még meg is billentjük szavaihoz a fejünköt, ha azt ugy kívánja a szó. Mert lám, nedves tavaszélöi napos, amidön az

hogy Wlassics azon az uton halad előttünk, melyen bizalommal követi őt a nemzet.

Politikai hírek.

Igazolt képviselő. A képviselőház IV. bíráló bizottsága ma délelőtt 10 órakor Hodossy Imre elnöklete alatt tartott ülésében megvizsgálta Szentiványi Gyula megbízólevelét, a melyet az osztályok a bizottsághoz utasítottak. A megbízó levél ellen azt a kifogást emelték, hogy Szentiványi Gyulát jelöltnek tiz választó együttesen nem ajánlotta. A kifogás a képviselővel közöltetvén, bemutatta az eredeti iratot, a melyből a bizottság meggyőződött róla, hogy őt több mint tiz választó jelölte s ennek alapján Szentiványi Gyulát végleg igazolt képviselőnek nyilvánította.

Az ál-liberalizmus. Pécsről jelentik a Magyar Távirati Irodának: Bors Emil dr. a pécsi püspöki jogakadémia tanára a Huszadik században „A jog-és államtudományok művelése” czimmel értekezést írt, a melyben az ál-liberalizmust ostorozta. A Pécsi Közlöny cz. klerikális újság ezért megtámadta Bors tanárt és felszólította, vonja le cikkéből a konzekvenciákat és vonuljon nyugalomba. A jogakadémia ifjúsága az Olvasó-kör elnökével az élen tegnap Bors óráján lelkes tüntetést rendezett a tanár mellett, a ki megköszönte a liberális eszmék melletti való állásfoglalást és kérte az ifjúságot hogy minden más tüntetéstől tartózkodjék. A jogászság egy része azonban evvel nem érte be és ma éjjel az akadémia épületén, a pénzügyigazgatóság palotáján és több más épületen óriási betűkkel ilyen fel-

ember az unalmasságot akarná valami jobbra váltani, ez is jó. Van benne egy kevés romantika ami rendszerint kapós, egy kevés valószínűtlenség, hogy miként lesznek a Suba Tóniék becsületes emberek s ezenközben föl is melegsünk, a kocsizással is pihentetünk.

Bár Isván másként veszi a fejbólingatást. Ugy véli, hogy szerfölött mulatgatnak a szavai. Ennélfogva mondja még tovább is:

— Azt mondom én, kéröm, a zsványba is jobb vót a rigi, mint a mai ujfajta.

Mosolyogva vesszük a szavát. Nem szólunk.

Nem neveltség ez, kéröm. A hajdani betyár odament, ahun jutott is, maradt is. Az magyar vót, vitéz vót az ebadta, nem tagadta mög a mőtörsigít, mint a mai betyár, akirül mindönt gondol az embör, csak azt nem, hogy rossz szándiku. Mikor osztán elpárolog, akkor látjuk, hogy a legmagassabb fa tetejibe való, oda is rövid kötélre. Se bátorság, se őszinteség nincs benne, de levonné a feszületről a tarisznyát, a szögény embör tényérjárul mög a könyérhaját is kimarkolná.

Jövünk az ázott, kopár mezőkön az eső szítálva hull, a felhők rojtosan, szakadozva vonulnak idestova fölöttünk. se hol egy teremtett lélek, csak egy idegen hang csendül a zimankós időben:

— Nem neveltség ez, kéröm . . .
(Vége.)

iratokat tüzték ki: „Éljen Bors Emil!” „Abezug Hanuy Ferencz!” (a Közlöny szerkesztője) „Abezug Késmárky!” (az akadémia pap-tanára). A tüntető diákok azután bevették a Pécsi-Közlöny szerkesztőségének ablakait, majd a Katolikus Kör palotája elé vonultak, ott is bevették néhány ablakot és nagy betűkkel ráfés-tették a falra: Le a klerikálisokkal! A tüntetés kínos feltűnést kelt.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, ápr. 17.

Unalmasan, szürkén folyt ma a kultusztárgyalás tovább. Csupán a Ruzsák János tót nemzetiségi képviselő provokáló beszéde keltett némi mozgalmat. Határozati javaslatot is nyújtott be a maga és három társa nevében a nemzetiségi törvény végrehajtása és a tót iskolák felállítására tárgyában.

A folyosón Horánszky Nándor betegségéről beszéltek és általános örömet keltett, hogy állapota javult és láza csökkent. Remélhetőleg most már mihamar kiheveri a bajt.

Részletes tudósításunk a következő: Elnök Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán, Wlassics Gyula és Plósz Sándor.

Elnök betérjeszti a Lendl Adolf összeférhetlenségi ügyében a bizottság határozatát, mely szerint Lendl Adolfi összeférhetlenségnek találtatott.

Vallás és közoktatásügyi költségvetés.

Artim Mihály Rabár Endre szavaira reflektál aki azt állította, hogy a miniszter magáévá tette azon szavait, hogy hazafiatlan papoktól a kongrua megvonásuk. E hazafiatlan papokra nézve a kongrua megvonása csekély büntetés, azokat parochiájuktól kellene megfosztani. Minden lelkész tartozzék bármely felekezethez részesüljön kongruában, míg valamely büntényben, például hazafiatlanság miatt elmarasztalták. Bizik a parlamentben és a miniszter ígéreteiben (Derűtség a néppárton; Felkiáltások: Persze még nem ismeri őket!) Hiszi, hogy a reformátusok és a katolikusok egyaránt kapnak állami segélyt. A költségvetést nem fogadja el.

Ruzsák János az 1868: 44. t. czikk lojális életbeléptetését sürgeti. Ezen törvényczikk legvilágosabb pontjai a tanításról intézkednek, melyek életbeléptetése érdekében határozati javaslatot fog benyújtani. A miniszterelnöknek február 28-án mondott szavaira reflektál, amikor a miniszterelnök kijelentette, hogy nemzetiségi kérdést, mely sürgősen megoldandó, nem ismer.

A miniszterelnök azt is felhozta, hogy a tótok Prágában tanácskoznak, onnan fogadnak el utasításokat. Felszólítja a miniszterelnököt, hogy nevezzen meg személyeket, akik ott jártak.

Rákosi Viktor: Hát a tót-eseh bank?

Ruzsák János: Ha azok valami törvényellenes követek, állítsa őket törvényszék elé.

A költségvetést nem fogadja el, hanem maga és társai nevében határo-

zati javaslatot nyújt be, a mely szerint a képviselőház utasítsa a kormányt, különösen a kultuszminisztert, hogy az 1868, XL, IV, 17, 18 és 26 szakaszait hajtsa végre és gondoskodjék arról, hogy a felvidék polgárai anyanyelvükön képeztessék ki magukat a felsőbb iskolákig.

Felkiáltások: kik vannak aláírva?

Ruzsák János: Kollár Márton, Valasek János és Veszeloyszky Ferencz. (Derűtség.)

Bakó József a népoktatásról szól és a népoktatás terén beálló változásokat tünteti fel. A magyar népoktatás nem állandó, nem egységes hanem miniszterek szerint változik. A jövőben határozott közoktatási programra van szükség. A tanítóképzést javítani kell. Minden népoktatásnak legyen egy olvasókönyve a többi a jól berendezett iskolában a közvetlen szóbeliség révén tanulja meg a gyermek. A tanítók-fizetésének javítását sürgeti. A tanítóknak szabad vasuti-jegyet kér, így az államvasutak kulturális célokat is szolgálhatnak. A költségvetést nem fogadja el, hanem ragaszkodik Veress József határozati javaslatához.

Elnök: szünetet ad.

Szünet után.

Madarász Imre az 1848: XX t. cz. végrehajtásáról szól. Történeti visszapillantást vet hazánk multjára, és kimutatja, hogy a nemzeti szabadság, és vele a lelkiismereti szabadság a protestantizmusnak köszönhető. A protestantizmus szorosán összeforrt a magyar nemzeti törekvésekkel. Ma is jogaihoz ragaszkodik és igazságot kér, amikor az 1848: XX t. cz. végrehajtását sürgeti. Törvényben kéri megszavaztatni a protestáns egyháznak a segélyt. Csatlakozik Veress József határozati javaslatához.

Kecskeméthy Ferencz az iskolák államosításáról beszél, amelyre némely helyeken szükség van.

Véres harc a Hatvan-utczán.

Késelő regruták.

Saját tudósítónktól.

Debreczen, ápr. 17.

A hetvenkedő legényvirtus vére szomjazott tegnap újra. A sorozóbizottság a felső-józsai legényeket méregette s a regrutagyerekek foghegyről diskuráltak az „untaulichokkal.” Szinte előre látható volt, hogy nem lesz jó vége a dolognak s egyik, vagy másik okvetetlen mag-issza a levét a kötekedésnek.

A leglármasabbak Bogdács József, Mező Imre, Balácsi András és a két Andirkó gyerek volt. Már a sorozóhelyiség előtt a Csapó-utczán megkezdődött a zenebona, de igazában csak a Hatvan-utczai Nikhúzi-féle koresmánál tört ki, a hol valóságos utczai harc kezdé fajult.

Szabó Miklós felső-józsai gazdaember benn iddógált ugyanis a nagyteremben félkezű sógorával, a szintén sorozásra jött Szabó Mihálylyal. A nyomorekkal merő tréfából kötekedni kezdtek a józsai legények s a szerencsétlen évődésnek véres bicskázás lett a vége.

Egyik szó a másikat érte s mikor a

1902 április 18.

sógorát védelmező Szabó Miklós hangozabban talált szólni a kellőnél — egyszerre megvillantak a fütykösök és bicskák s olyan parázs verekedés támadt, hogy egy pillanat alatt összefutott az egész utca.

Mező Imre, Balázsival és a két Andirkóval rátámadt a sógorra s úgy össze-vissza verték és szurkálták, hogy a szerencsétlen ember összerogyott. Fején és jobb karján, továbbá oldalán szenvedett súlyosabb sérüléseket.

A közelből négy rendőr is odasietett a helyszínre, de csak nagynehezen sikerült kiszabadítani a vérengzők körmeiből a félholtra vert szerencsétlent.

A bicskázó regrutákat a rendőrség vette pártfogásába és súlyos testi sértés büntette, nemkülömben utcaiz kihágás vétsége színén megindítja ellenük az eljárást. A súlyosan sebesült Szabót az est folyamán kiszállították a kórházba, a hol gondos ápolás alá vették.

A bakák kétszersültje.

Egy hirdetés története.

Saját tudósítónktól.

Debreczen, ápr. 17.

Az utóbbi időben az egyes lapokban hirdetés volt olvasható, mely szerint a váci határba kitelepített nagy katonai élelmezési raktárban több száz méter mázsza kétszersült eladó. Hogy mi indította a IV. hadtest élelmezési intendánturáját ennyi kétszersült eladására, annak az alábbiakban adhatjuk érdekes magyarázatát:

Régi óhajta ugyanis a magasabb katonai köröknek, hogy a kétszersültet a legénységgel megkedveltesse; történt is nem egy kísérlet arra nézve, nem lehetne-e kétszersülttel pótolni a legénység kenyér-illetményét. Minden erre irányuló kísérlet hiábavalónak bizonyult, katonák nem akartak e változtatásba belemenni. De azért csak folytak a kísérletek tovább s a bakák minden kenyér-kiosztásnál egy-egy porció, vagyis negyedfél deka kétszersültet kaptak. Történt azonban, hogy az idén már semmikép sem lehetett rávenni bakákat a „zwieback” elfogyasztására, a minék az a magyarázata, hogy immár szabad szemmel is észrevették a kétszersültben a kukacokat. Pedig, hogy a nagyobbára háboru esetére készült kétszersült meg legyen óva a kukacoktól, az ugynevezett „pék-katonák” naponta kefével surolgatták meg a váci-határban levő nagyraktárban a kétszersültet, de ennek nem nagy eredménye volt s mint említettük, a kétszersültben mégis kukacokat talált a nem éppen kényes és nem éppen válogatós baka-szem. S ha eddig csak immel-ámmal bele is harapott a süteménybe, ama fölfedezés óta egyáltalában hozzá sem nyúl. Epp e miatt a kukac-lelet miatt el sem tudja adni a legénység a maga kétszersült-porcióját, a miből eddig takaros kis mellékjövédelmet tudtak összeharócsolni. Most a szegényebb néposztály sem veszi meg, és az sem tartja meg, a kinek kiosztották — a kukacok miatt.

Igy esett, hogy a budapesti helyőrségen bakák a minap hatalmas autódafét rendeztek; máglyát raktak, arra rátették a kétszersültet és ünnepélyesen elégették. Miután most már a fő-fő katonai intézőség is látta, hogy hiába, a legénységet nem lehet rászoktatni kétszersültre, legfőképp pedig a fergesré nem: elhatározta, hogy most már valami módon talád a kukaczos kétszersültön. Így jelent meg aztán a lapokban a hirdetés, a mely a több száz mázsza „zwieback” eladása érdekében tétetett közzé.

DEBRECZENI ÉLET.

Tarka krónikák.

(Az asztaltetyár) Egy fiatal debreczeni ur-asszony sétált tegnap szobaleánya kíséretében a Csokonai-kertben. Estefelé hazafelé indult a fiatal urinő s az Egyház-tér és a Csokonai-kert közötti kis közön keresztül vette útját. A szemben levő, szűk átjáró Vár-utczában a saroknál fogat állott s mellette annak tulajdonosa, valami kikent gazdatiszt formájú fiatal ember. Amint a fiatal urinő a fogaton néhány lépéssel túlhaladt, a priesess nadrágos gazdatiszt ur utána szólt:

— Jöjjön vissza egy perczre Nagysád!

A fiatal asszony piltanatra megdöbbsent a vakmerőségen, de zavarában azt hívén, hogy valami régi ismerőse szólítja, pár lépést tett megszólította felé s aztán megkérdezte:

— Ismer ön engem, hogy megszólított?

— Nem ismerem, de azért szólítottam meg, hogy megismerjem, — volt a szemtelen felelet.

Szavait azonban jóformán nem is fejezhette be a tisztelt asztaltetyár, mert a megsértett urinő villámgyorsan jobbról is balról is a czul ütölte.

Eppen ebben a perczben fordult be a kis utczába egy rendőr, akit azonban a fölpofozott gavallér már nem várt meg, hanem kocsijára pattantva elhajtott a Péterfia-utca felé.

(A szép leányok.) Wlaffka dr. debreczeni plébános, ez. püspök a biharmegyei Nagylétán járt vasárnap s egy új kápolnát szentelt föl. Nagy ünnepességek voltak persze a községben s egy állítólag — Wlaffkához közel álló debreczeni lap nagyon kiemeli, hogy a püspök tiszteletére adott banketten a község legrészebb leányai szolgáltak fel. Nem akarunk a világot sem rosszszelvényködni, de bennünk fájdalmas hirt rezegett meg ez a kis hír. Elgondoljuk, hogy milyen szomorúak, megaláztatottak lehet most a nagylétai leányok nagy része, kiltől a természet megtagadja a szépséget és kívánatoságot. Őket nem engedték a főpap elé. Bizony hiába hirdetik az alázatoságot, szerénységet és egyenlőséget, ha még a vallás fölött szolgál is különbséget, tesznek az emberek között, sőt különbséget tesznek a szép és kevésbé szép felszolgáló leányok között is...

(A klakkörök.) Nyájas és puritán olvasó, aki havonként néhányszor becsületesen megváltod a színház pénztáránál s szőlőben ülve áhítattal nézed a szomszédok között gulkerező urat, aki a szenvedély jöleső lázával tapsolja ki Kondósy Emát, vagy Faragó Ödönt a lámpák elé: te ártatlanságodban bizonyára nem is gyanítod, hogy szomszédodnak minden inkább jár az eszében, mint hogy az előadott mű szépségein lelkesüljön. Klakk nélkül nem volt eddig színház, de ha a Theatre Francais újítását elfogadják, azonnal esupa őszinte hangos piszogés fog fölhangzani a nézőtér padsorain. E színház — mint egy német lapban olvassuk — a minap végképen kiköltöztette a klakkot, valószínűleg — nagy bánatára a szereplő színészeknek. A párisi Temps-ben elmosóli valaki, hogy a minap látogatást tett az egyik előkelő primadonnánál. A művésznő egy ur társaságában fogadta, akit a látogató legalább is herczegnék nézett, — oly dédelgetően bánt vele

a különben szeszélyes színházi istennő. Később kiderült, hogy az elegáns ur a klakk főnöke volt, — vagyis az a hatalmas lény, kiltől a siker és a bukás függ. — A Temps azt állítja, hogy a Theatre Francais klakkja valóságos állami intézmény. — A klakkörök fizetett hivatalnokok, akik rangban mindjárt a cenzorok után következnek. Valószínűleg lakáspénzt, nyugdíjat, sőt talán ötödéves pótlékokat is kapnak s épp oly méltósággal viselik nemes tisztüket, mintha a legtermészetesebb polgári foglalkozást üznék. Ily körülmények közt nem is furcsa, ha egy-egy összeborult családapa némelykor így sóhajt föl a Theatre Francais kis kapuja előtt:

— Harminez év óta még nem volt egy estém, amikor én is szórakozhattam volna... Minden este itt kell ülnöm a színházban, — ütött volna az istennyila az ilyen életbe...

UIDONSÁGOK.

Reform az érettségén.

A latin fordítás eltörlése.

Saját tudósítónktól.

Debreczen, ápr. 17.

A mai napon szabadon lélegzik fel Magyarország néhány száz diákja. A maturandusok régi vágyát Wlassics miniszter teljesítette, miután az egyetem és müegyetem tanárikarának véleményét ez irányban meghallgatta.

A statisztikai adatok bizonyítják ugyanis, hogy az érettségi írásbeli vizsgálatokon a bukott jelöltek ötven százalékat latinból utasították vissza a bizottságok. Az 1899. évi új tanterv, engedve a régóta hangoztatott panaszoknak, elakarta törölni ez anakronizmust. A vasikalap hívei azonban merevek voltak és hajlíthatatlanok.

Ma azonban véglegesen eldőlt a latin nyelv ügyének kérdése. Csak az első lépés volt a mai, de reményt nyújt arra, hogy követni fogja a többi is. A vallás és közoktatásügyi miniszter az írásbeli érettségi vizsgálat tárgyául már az iskolai év folyamára is a latinról magyarra való fordítást tűzte ki. Egyelőre azonban még csak facultative, átmenetileg, amennyiben az idén még szabadon választhatnak a maturandusok magyar és latin fordítások között.

Igy szárazon megírva, jelentéktelennek látszik ez a rendelet, melyet a miniszter tegnap küldött meg a debreczeni ev. ref. egyház főhatóságának. De ha fontórára vesszük a dolgot, és saját remicentiáink, de meg ha az évről-évre egyaránt szerzett tapasztalatok nyomán is gondolkozunk kicsinyég felette, elmondhatjuk, hogy régi, régi nagy kötelességet teljesített a tanügyi kormány.

A mumus tehát megszűnt! Latinról magyarra fordítani, — a világ legkönnyebb feladata. Ezer aggódó diák nevében szavazunk ezért őszinte elismerést Wlassics miniszternek. A rendelet ugyan szigorú intézkedéseket tartalmaz arra nézve, hogy a tanárok mennél szigorubb klasszikusokat jelöljenek ki fordítás végett és tartózkodjanak a túlságos magyarázgatásoktól. Mégis nagy könnyebbség ez, és mindenkifölött a haladó kor jele. A középkorban erőre, s feltétlen hatalomra jutott latinnyelvet kezdi megtámadni a modern, gyakorlati irányzat szele. Egy régi rendszer, átkos és áldatlan rendszer bukását jelenti ez a rendelet, melynél jogosultabbat s szükséges-

sebbet alig alkotott miniszteri működése alatt Wlassics miniszter.

Sok, sok ilyen rendelet még, hogy letünjék a vaskalap érája és kezdődjék egy szebb kor, mely után az ország jövő reménysége buzgón epedez.

Debreczen angol vendégei.

Magyar- és angolgazdák barátkozása.

Saját tudósítónktól.

Debreczen, ápril. 17

Május hó első napjaiban, érdekes és érdemes vendégei lesznek a kálvinista Rómának. Az *angliai essexi* grófság gazdasági egyesületének küldöttjei látogatják meg Debreczent, hogy az itteni mezőgazdasági viszonyokat és intézményeket tanulmányozzák.

Az illusztris kirándulókat Dymont, a *cheldsdorfi* vegyészeti állomás igazgatója vezeti a földművelésügyi kormány kiküldöttével. Darányi miniszter *angliai* szaktudósítójával: György Endrével együtt.

Az angol gazdák látogatását s a mintegy hetvenöt tagú díszes társaság érkezését a földművelésügyi miniszter leiratban tudatta Debreczen város közönségével. A városi tanács tegnap foglalkozott a miniszteri leirat kapcsán a vendégek fogadtatásának kérdésével s a részletek megállapításával Király Gyula tanácsnokot bízta meg. Elhatározta egyszersmind a tanács, hogy a vendégek számára dióhéjban megírattja Debreczen város történetét és azt angol nyelven bocsátja a vendég-gazdák rendelkezésére.

Anglia kiváló gazdáinak — úgy értesülünk — nemesak tanulmányozási, de komoly gazdasági czéljaik is vannak s a magyar termelők és Anglia fogyasztóközönsége közötti kapcsolatot óhajtja, különösen élelmi czikkék terén, élénkebbé és hasznosabbá tenni.

A kihatásaiban és eredményeiben nagyfontosságú látogatást és annak résztvevőit bizonyára magyaros vendégszeretettel fogja falai között üdvözölni Debreczen város közönsége.

* Személni hír. Simonyi Imre kir. tanácsos, polgármester tegnap Budapestre utazott, ahol pár napot időzik.

* A guti vasut megvétele. A városi tanács tegnapi ülése kifolyólag a közgyűlési határozatból megkötötte a szerződést a guti iparvasuttra vonatkozólag Steinberger Gyulával. A szerződés értelmében 100 ezer koronás vételárért már múlt év december elsejétől, tehát visszamenőleg is a város tulajdonába ment át s vasut.

* Horánszky betegsége. A beteg kereskedelmi miniszter állapota — mint budapesti tudósítónk telegrafálja — sajnos, nem javult. A tüdő lobosodása terjedt s kezelő orvosai aggodalommal várják a betegség fejleményeit. A beteg házában ma is igen sok előkelőség járt. Ott volt gróf Apponyi Albert, Nagy Ferencz államtitkár, Csávossy Béla háznagy és Széll Kálmán, de a látogatók közül csak a miniszterelnököt bocsátották be

a beteghez. Horánszky az éjszakát nyugtalanul töltötte. Hőmérséklete délelőtt 11 órakor 38 fokú volt, érverése 100.

* Kossuth-szobor Hajdu-Nánáson. H. Nánás városa — mint tudósítónk jelenti — e hó 20-án népgyűlést tart, melynek tárgya a h.-nánási Kossuth-szobornak közadakozásból megteremtése lesz. — A szoborbizottság mindent megtett a végett, hogy a derék nánási hajduk minél számosabban gyűljenek egybe. A népgyűlésen Rákosi Viktor orsz. képviselő fogja Kossuth apánk érdemeit méltatni. A nánásiak közkezdveltségnek örvendő képviselője e napra feleségével együtt lerándul lelkes választóihoz.

* Ma este a Dréher söresarnokban halesztély lesz, mely alkalommal a közönség szórakoztatására a Magyar testvérek kitűnő zenekara játszik válogatott zenedarabokat.

* Körut a nagyerdőn. A nagyerdei nagyköruti kövezése és világítására vonatkozó előterjesztéseket tegnap tárgyalta a tanács. Az utépités és kövezés a költségvetések szerint 41 ezer koronába kerülne s a tanács azzal bízta meg Aczél Géza főmérnököt, Török Gábor erdőmester és Debreczeni Jenő gázgyári-igazgatót, hogy dolgozzanak ki egy költségvetést a még szükséges parkirozásra és világításra vonatkozólag.

* Üzletvezetőségi hivatalnokok mozgalma. A debreczeni üzletvezetőség hivatalnokai Tolnay Kornél üzletvezető javaslatára mozgalmat indítottak oly czélból, hogy hivatalos órájuk reggel nyolcz órától délután kettőig tartson. Tolnay Kornél üzletvezető ívet köröztetett a hivatalnokok között, hogy a reformhoz hozzájárulásukat megnyerje. Ugy értesülünk, hogy a legtöbb tisztviselő már aláírta az ívet s így a debreczeni üzletvezetőség hivatalnokai rövid idő múlva megszabadulnak a délutáni hivatalos órák kellemetlenségeitől.

* Városi közmunkák. Horánszky Nándor miniszterkedésének egyik első ténykedése volt, hogy a törvényhatóságokat figyelmeztette a közmunkák mennél hamarabb való megkezdésére. A városi tanács a rendelet értelmében utasította a mérnöki hivatalt, hogy tegyen jelentést az 1902. évben megejtendő közmunkákról. A munkanélküliség és a nagymérvű kivándorlás ellen irányul ez az intézkedés, mikor biztos kenyeret nyújtanak majd a nyomorgó, anyagi nélkülözésekkel küzdő népnek.

* Bakonyi Samu szűzbeszéde. Bakonyi Samu dr., a II-ik választókerület népszerű képviselője — mint egyik lap-társunk értesül — már legközelebb elmondja szűzbeszédét a parlamentben. A függetlenségi és 48-as Kossuth-párt tegnap délután értekezletet tartott, a melyen Bakonyi Samu dr. részletesen ismertette az igazságügyi költségvetést, melyet a párt természetesen nem fogad el és álláspontjának tolmácsolását Bakonyi Samu drra bízta. A népszerű képviselő és jeles szónok parlamenti debüje elé városzerte élénk érdeklődéssel néznek.

* Theologusok debreczeni konferenciája. A magyarországi református theologiák kiküldöttjei még ez év folyamán

nagy értekezletet tartanak Debreczenben. A nagygyűlés főtárgya a református papjelöltek helyzetének javítása. Aki ismeri a légátusok, mendikánsok sanyaru életét, megérti a mozgalom szükségességét. Az értekezletre jövő theologusok fogadtatásainak költségeit a debreczeni hittanhallgatók fedezik. E czélra már megindult a gyűjtés is. A konferenzia napját legközelebb jelezni fogjuk.

* A debreczeni siketnéma iskola ügye. Egész Hajdu-vármegyében megindult a mozgalom és adakozás a városunkban létesítendő siketnéma iskola ügyében. — Ujabban egy magát megnevezni nem akaró városi tisztviselő *tiz korona* szakértői díját a siketnéma intézet alapjára adta. Ez már a második adomány azon jövedelmen kívül, melyet a *váczi* intézet tanárainak felolvasása hozott. Melegen, nagyon melegen pártoljuk ezt az eszmét. A város és vármegye több száz lakója nem lehet tagja a társadalomnak csak azért, mert az emberek lelkéből kihalt a könyörület érzete, mely iskolát emelne számukra. Azért regisztráljuk olyan nagy lelki örömmel ezt a hírt. Ha az adományok a megkezdett mederben folynak, úgy valószínűleg még az ősz folyamán megnyílik a siketnémák debreczeni intézete. Adja Isten, hogy úgy legyen.

* Háztulajdonosok figyelmébe. A városi tanács felhívást intéz a debreczeni háztulajdonosokhoz a természetbeni katonabeszállásolás terhének megváltása tárgyában. A tegnap szétküldött felhívás figyelmezteti azokat a háztulajdonosokat, akik házaikat folyó 1902. évi május hó 1-től 1903-ik évi május 1-ig terjedő egy évre a katonatartás kötelezettsége alól megváltani óhajtják, hogy ez iránti kérelmüket szóval vagy írásban június hó 1-ig a katonai és illetőségi ügyosztálynál (városháza, I. emelet 19. sz. ajtó) d. e. 9-től 12 óráig; d. u. 3-tól 5 óráig annyival is inkább bejelentsek, mert a későbbi jelentkezések figyelembe vételni nem fognak.

* Az önkéntességi jog kiterjesztése. Méltánylandó és minden tekintetben jogos kérvénnyel járultak a napokban a honvédelmi miniszterhez a nagybecskereki községi közigazgatási tanfolyam hallgatói. Kérvényükben felemlítik, hogy az 1900 évi XX-ik t. czikkben biztosított átmeneti kedvezmény folytán a legtöbb tanfolyam-hallgató csak VI. gymnasiumot végzett ifjakból kerül ki és így az önkéntességi kedvezményben nem részesülnek, jóllehet oklevelet is szereznek. Ez anomália miatt három évi tényleges szolgálatot kell teljesíteniök, mely körülmény hátráltató hatással van szerzett elméleti ismereteiknek gyakorlati érvényesítésénél. Kérik tehát a minisztert, hogy a közigazgatási vizsgát letett tanfolyamhallgatók is részesíttessenek az egyéves önkéntesi kedvezményben s hogy azok is, a kik időközben már besoroztattak, szintén önkéntesek lehessenek. A tanfolyam-hallgatók kérvényüket megküldték a belügyminiszternek is azal a kéréssel, hogy azt pártolólólag tegye át a honvédelmi miniszterhez.

* **Iparvágány a sertésvásártéren.** Tegnap tárgyalta a tanács a sertésvásártéren létesített iparvágány üzemen tartására vonatkozólag a magyar államvasutttal kötendő szerződéstervezetet. A tanácsülés Komlóssy Arthur elnöklete alatt hosszabb vita után teljesen hozzájárult a tervezetnek s elfogadta egyszersmind a Máv-nak a közigazgatási bizottság által már egy ízben szintén tárgyalta feltételeit.

x **Bajor sört a la Löwenbrän** csapolnak a Dreherben a reggelihez, a hol különleges zóna reggeli is kapható.

* **Szerszámoltolvajok.** Bodnár József és Bedő Mihály rendőri körökben jól ismert esavargók tegnap a hal-utcai pálinkamerésben fogyasztották a szeszt, hol egyik eszmadia-mester is jelen volt, ki bórzaeszkóban levő szerszámait letette maga mellé. Bodnár és Bedő észrevették ezt és egy alkalmas pillanatban ellopták a szerszámokat. A két esavargó egyik Hajnal-utcai fűszeresnek kínálta megvételre a lopott tárgyakat, de az nem ment bele a vásárlásba. Menyhárt János rendőrnek feltűnt a két ember viselkedése és igazolásra szólította fel őket. A esavargók azt felelték a kérdésre, hogy Szathmárról érkeztek Debreczenbe. A rendőr felkísérte őket a bűnügyi osztályhoz, hol turpisságuk kiderült és további intézkedésig lezártattak.

* **A rendőrség báránya.** Egy hétéves fiú jóindulatából meggyapjasodott tegnap a rendőrség. Ártatlan tekintetű báránka béget siralmasan a bűnügyi osztály udvarán, melyet árvaságra juttatott a gonosz kéz. Békés Márton rendőr ott posztolt tegnap a honvéd-utcai kaszárnya előtt, mikor egy kis fiú jött szembe vele gyenge kis bárányt szoritva hóna alatt. A rendőr kérdőre fogta a fiút, hogy hol szerezte az ártatlan kis jószágot. A fiú, kit Kerecsi Istvánnak hívnak és egy borz-utcai fuvaros fia, előbb azt mondta, hogy husz krajczárért vette, később meg oda-módosította a magyarázatot, hogy a Tóczós-kertben találta. A rendőr felkísérte a fiút a báránnyal együtt a bűnügyi osztályhoz. Miután még eddigelé gazdája nem akadt, a kis bárány ott maradt a rendőrségen.

* **Narancsok alkonya.** Pirosbélü narancsok 2766 darabja nem látja többé a nap-sugarat. Bealkonyult szegényeknek mindörökre és gyászba borította végzetük Gráf Záli debreczeni kofával együtt Herrog Zsigmond fővárosi déligyümöles — kereskedőt is, a ki a pirosbélü narancsokat megromolva adta vasutra. Szalay Béla dr. városi vegyész vizsgálta meg a narancsokat s miután úgy találta, hogy közegészségügyi szempontból kifogás alá esnek — a rendőrség a narancsok további elárúsítását betiltotta. Gráf Záli ellen azonban a vizsgálat nem volt megindítható, mert maga jelentette a hatóságnak a narancsok romlott voltát.

* **Kiskatonák pályázata.** A honvédelmi miniszter a különböző katonai iskolában levő magyar alapítványi he-

lyekre szóló pályázati hirdetményét megküldte a városi tanácsnak. A városi tanács a pályázati hirdetményt megküldötte az összes iskoláknak azzal, hogy az igazgatóság hirdesse ki a növendékek között. Együttal intézkedett arról is, hogy a pályázati hirdetmény egy példánya a városházánál kifüggesztessék és az érdeklődő szülők a katonai ügyosztálynál minden irányban felvilágosítást nyerhessenek. A ki tehát katonai pályára óhajta fiát adni, a pályázati feltételekre nézve forduljon az említett katonai ügyosztályhoz.

* **A duhajkodás vége.** Kompár Mihály h.-dorogi lakos — mint levelezőnk írja — nagyon szereti az italfélét. Mind egy neki bor, vagy pálinka, csak szesztartalma legyen. Mikor aztán teleissza magát, nem ismer magánál nagyobb urat. Ilyen duhaj kedvében volt e hó 10-én is és Balsai János mészáros-üzletében rutul káromkodott, kiabált és oly botrányt rögtönzött, hogy a csendőrség segítségét kellett igénybe venni, hogy eltávolíthassák. A csendőrség a rakoncátlanokódó embert átadta az előljáró-ságnak.

* **Amazonok harcza.** Dusa Eszter és Szőregi Erzsébet nagy patáliát csináltak tegnap a Honvéd-utczán. Az egymásra féltékeny két hajadon előbb szóval, majd ököllel igyekezett elosztani a pert. Végre is, amugy istenigazában beleragadtak egymás hajába s közös erővel hemperegtek a földön. E miatt természetesen a rendőrség elé került a két harezias némbér; de a kihallgatás során mindketten tagadtak, mint a karikaesapás. De hasztalan mert Boczkó Sámuel főkapitány is szemtanúja volt az amazonok harcának, így aztán nem menekülhetnek meg a jól megérdemelt büntetés elől.

* **Brutális bérkocsis.** Bartus Imre bérkocsisnak nagyon is furesa fogalmai lehetnek a magyar lovagiasság szabályairól. Tegnap Fűvessy Ferenczné, kinek a férje szintén bérkocsis, a kistemplom előtt áldogáló férjének ebédet vitt. Közben a szaporán hulló eső elől behúzódott a templomeresz alá, hol Bartus reátámadt és esernyőjével összeverte a védtelen asszonyt. A megtámadott nő jelentést tett a durva férfiu ellen a rendőrségnél.

* **Garázda pinczér.** Sále János pinczér tegnap éjjel egy és két óra között részeg fővel beállított a Hungaria kávéházba, hol kávéét követelt. Az illuminált pinczért nem látták szívesen a vendégekkel telt kávéházban és nem szolgálták ki. E miatt olyan dühbe jött, hogy éktelenül lármázni kezdett s öklével verte az asztalokat. Végre rendőrt kerítettek, aki megfékezte a garázda embert.

* **Harczserü czéllövészet.** A Sárkúti tanyánál e hónap 25-én a helybeli katonai csapatok harczserü czéllövészet tartanak. E czéllövészet minden napon reggeli 7 órakor veszi kezdetét és déli 12 óráig tart. Minthogy a czéllövészet közelében tartózkodni veszélyes, a város

katonai ügyosztálya figyelmezteti e körülményre a közönséget.

* **Két év után kiderült gyilkosság.** Még 1900. december 16-án történt, hogy Kozma András erősjuki erdőőrt halva találták a szotai csőszháznál. A vizsgálat kiderítette, hogy a szerencsétlen embert ismeretlen tettesek erőszakosan fosztották meg életétől. A csendőrség széleskörű nyomozást indított a tettesek kipuhatolására, de minden igyekezete mellett sem tudta kinyomozni a gonosztevőket. Most aztán kiderült, hogy a szerencsétlen Kozmát Nyir-Acsádon lakó legények verték agyon, kik ellen megindították a vizsgálatot.

x **A 39-ik gyalogezred zenekara** vasárnap este a Dreher söresarnokban hangversenyt rendez szabad bemenettel. Korona sör a la Pilseni folyton frissen csapolt. Csángó vetrece, Matróz hus, és sok különlegesség állanak rendelkezésre.

TANÜGY.

A református iskolaszék ülése. A debreczeni ev. ref. egyház iskolaszéke ma délután négy órakor ülést tart a presbitérium tanácstermében. Az ülés igen érdekesnek ígérkezik. A mult egyháztanácsüli gyűlés sokat foglalkozott a debreczeni tanítók korpótlék- és nyugdíjügyével. Az iskolaszék valószínűleg fog reflektálni a presbitérium határozataira. Az iskolaszék mai gyűlését Kiss Albert ev. ref. lelkész, az iskolaszék elnöke hívta össze, s ugyancsak ő fog elnökölni is azon. Az iskolaszék tagjait külön meghívókkal kérték fel megjelenésre az elnökség.

EGYLET.

— **A gazdasági-egyesület közgyűlése.** A debreczeni gazdasági-egyesület e hónap 27-én délelőtt tíz órakor tartja közgyűlését a városháza nagytanácstermében. A gyűlési meghívót az egyesület elnöksége bocsátotta ki, mely a gazdasági egyesület életében fontos fordulatot jelző tárgyakat fog e gyűlésen megbeszélni. Az első tárgy a külön szakosztályok alakítása. E szerint lennének közgazdasági, földmivelés és növénytermelési, állattenyésztési, dohánytermelési, szőlőszet, borászat, kertészet és méhészeti, és baromfitenyésztési szakosztályok külön elnökségek vezetése mellett. — A másik fontos tárgy a Hortobágy-pusztán mintá-öntözési területnek berendezése tárgyában teendő javaslat. A pusztából mintá-öntözési kísérlet végett 4.—500 holdat az állam kezelésébe óhajta az egyesület átadni. E két tárgyon kívül egy bizottság

Fűszerüzlet átvétel.

Van szerencsém tudatni, hogy a Békés Emil ur előnyösen ismert fűszer és csemege üzletét Piacz utca 70. sz. alatt átvettem azt az ismert szolid elvek szerinti saját bejegyzett cégem alatt fogom vezetni. A közelgő husvét ünnepekre ajánlok saját felügyeletem alatt lévő mindenféle fűszerárakat — továbbá

Magamat a n. é. közönség szives pártfogásába ajánlva, vagyok teljes tisztelettel **KRAUSZ J. BERNÁT.**

Jelentés is tárgyalás alá kerül az erdő-ségi kaszálók ügyében. E gyűlésre az egyesület alapító és rendes tagjai kaptak meghívót.

— **Az ipartestület bankettje.** A debreczeni iparosok e hó 19-én, szombaton este 8 órakor a Bika dísztermében társasvacsorát rendeznek. A bankettet Tóth Kálmán ipartestület elnök tiszteletére rendezik képesített iparosaink, kik ilyen módon is kifejezést akarnak adni a felett érzett örömeiknek, hogy Tóth Kálmán lett újra elnökük. Jegyeket Papp Testvérek férfi szabóüzletében lehet kapni.

SZÍNHÁZ és MŰVÉSZET

Heti műsor.

Péntek n. bérlet 160-ik szám „A” — harmadszor: A képviselő ur.

Szombaton, bérlet 161-ik szám „B” — Egy görbe nap.

Vasárnap, két előadás: délután 3 órakor, félhelyárakkal: Katalin, bérlet 162-ik szám „C”, — 1000 év. Történeti látványos színmű 10 képben

— **(A képviselő ur.)** Tegnap másodszer tapsolt a színház lelkes publikuma Sipulusz és Guthi mókáinak. Faragó ezúttal is jó volt s véli együtt sok tapsot kaptak: Nagy Gyula, Odry, Tóth Ilonka, Breznay és Szóke.

— **(Komlóssy Emma a Népszínházban.)** A debreczeni színtársulat primadonnája — mint jeleztük szombaton vendégszerepelt a fővárosi Népszínház színpadán. San-Toy czimszerepét kívánta adni, de az eredeti programm megváltozott és „Katalin” Germainjét fogja játszani. A művésznőnek ez már második kísérlete a Népszínházban s így az eredmény elé kíváncsi érdeklődéssel tekinthetünk.

— **(A „Nemzeti Színház” új igazgatója.)** Fővárosi tudósítónk távbeszélőn jelenté, hogy Somló Sándor, kinek ugy színpadi, mint irodalmi működése nyitott könyv a debreczeni közönség előtt — már alá is írta a szerződést a nemzeti színház igazgatói állására. Az új igazgatót két évre szerződtette a belügy-miniszter.

— **(Szóyer Ilonka Debreczenben.)** A „Magyar Színház” volt primadonnája, ki jelenleg a m. kir. operaház közönségét gyönyörködteti a jövő hetekben vendégszerepelt a jövő hetekben estén lesz vendégünk és minden valószínűség szerint újabb babért szerez kétszeri itt időzése diadalához.

TÁVIRATOK.

Elhunyt ex-király.

Madrid, április 17 (Saját tudósítónktól). Ferencz spanyol ex-király, római XIII-ik Alfonz nagyatyja epinay-surteini kastélyában, ahol hosszú esztendőket óta a világtól teljesen visszavonultan élt, ma hirtelen meghalt.

A dán trónörökös Bécsben.

(Saját tudósítónktól.) Bécs, ápr. 17. A dán trónörökös nejével, Harald herceggel és Thyra hercegnővel ma reggel 7 óra 45 perczkor a legszigorubb inkognitóban Kopenhágából ideérkezett. A hercegi családot a pályaudvaron Ahlelt dán követ és neje, továbbá Levenhaupt svéd követ fogadta. Néhány napig Bécsben maradnak, azután a hannoveri királyné látogatására Gmundenbe és onnan a schauenburg-lippe herceg és neje látogatására Sopronba utaznak.

Halálos szerencsétlenség a gyakorlótéren.

Budapest, április 17. (Saját tudósítónktól); A kistérségi gyakorlótéren ma halálos végű szerencsétlenség történt. Vágtatás közben ugyanis egy kerekas ágyu hátsó tengelyén ülő két tüzér hirtelen lebukott és az utánuk vágtató ágyusor átgázolt rajtuk. Az egyik katona nyomban szörnyethalt, a másiknak pedig, ott a gyakorlótéren mindkét lábát amputálták, de még a műtét közben szintén meghalt.

A délafrikai béketárgyalások.

London, ápr. 17. (Saját tudósítónktól.) A Daily Graphic értesülése szerint a bur vezérek még nem tettek végleges ajánlatot az angol kormányának, hanem csupán arra szorítottak, hogy egész általánosságban közölték kívánságaikat. Azt lehet mondani, hogy ezek a kívánságok a tárgyalások megnyitásának tekinthetők, de nem közelednek ahhoz, a mit az angol kormány a béke megfelelő alapjának tekinteni hajlandó. Ilyen értelmű értesítést küldtek a pretóriai bur megbízottaknak is. A lap azután azt mondja: Mődunkban van közölni, hogy a bur vezérek nem kértek engedelmet a táviró használatára, hogy Krügerrel és utrechti tanácsadóival érintkezésbe léphessenek. Az is teljesen valótlan, hogy azokat a feltételeket, a melyeket egy bur forrásból származó, mult keddről keltezett brüsszeli távirat közölt, az angol kormány elé terjesztették.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Vivőmester és katonatiszt párbaja. Élénk emlékezetében van még mindenkinek az a párbaj, mely 1899. novemberében Sz. Benedek Sándor helybeli vivőmester és Ditrói Mór honvédhuszárhadnagy között folyt le. A párviadalban mindkét fél súlyos sérüléseket szenvedett. Ditrói hadnagyot már régebben a katonai felettes hatóság vontta felelősségre, Benedek Sándor felett pedig tegnap ítélkezett a debreczeni kir. törvényszék. A tárgyalásra egyetlen tanu, Dr. Cakó Zsigmond volt beidézve, ki egyuttal, mint párbaj-orvos, szakértőként is szerepelt. A kir. törvényszék megállapította, hogy Ditrói volt a kihívó fél, s Benedek csak a társadalmi kényszernek engedett, mikor a kihívást elfogadta. A bíróság öt napi államfogházzal büntette Sz. Benedek Sándort, ki ez ítéletben megnyugodott.

§ A gyors hajtás áldozata. Nagy sebessen hajtotta tavaly szekejét Szücs István bagosi lakos a derecskei országúton. Az uton vele szemben ballagott Csuka Sándorné sárándi asszony, ki mit sem sejtve tartott Bagos felé. Szücs István vigyázatlansága folytán a szekér rudja elütötte a szegény asszonyt, kinek lábán átment a kocsi kereke és a lovakpatkója is sérüléseket ejtett rajta. A debreczeni kir. törvényszék gondatlanságból okozott könnyű testi sértés vétsége miatt vonta tegnap felelősségre Szücs Istvánt. A gondatlan gazda három napi börtönbüntetést kapott.

KÖZGAZDASÁG.

Gabonatözsde.

Budapest, ápril 14.

Buzakinálat mérsékelt, vételkedv gyöngye. Lanyha irányzat mellett 13,000 métermázsra került forgalomba 5 fillérrel olcsóbb áron. — Egyéb gabonafélék rosz néhány fillérrel olcsóbb. Idő: esős.

Délutáni zárlat: 4 órakor.

Buza áprilisre	9.03 — 04
„ májusra	8.98 — 99
„ októberre	7.92 — 93
Rosz áprilisre	7.27 — 28
„ októberre	00 —
Zab áprilisre	6.52 — 53
„ októberre	7.08 — 09
Tengeri mőj.	00 —
„ júliusra	5.81 — 82
Repeze „ aug.	4.87 — 88
„	5.01 — 02

A GYERMEK.

Regény,

Irta: **Boy-Ed Ida.**

Fordította: **Gelsei Gyula.**

8.

(Folytatás.)

— Ugy? — szölt Willibald s többet nem is szölt, mig Müller ur el nem távozott.

Aztán haragos léptekkel mérte végig néhányszor a szobát, szívet gony és kétségbeesés töltötte el.

— Magamat látom-e? Avagy csak karrikaturám ez a Müller ur, akt azon busul, hogy a neve kihalt?

Az ablaknál állott, kifelé bámult az égre, ahol a nap éppen leáldozott.

A távolból az estharang hangzott, békét, nyugalmat hirdetve.

Az ablaküveghez támasztotta homlokát.

Érezte, hogy ha az utolsó volna is a munkások között, akik vállra vetett szerszámokkal haladnak az udvaron át, akkor sem tehetett volna, akkor sem érezhetne másként.

Másnap délután befogatott, hogy Pálehndét meglátogassa. Utközben az öreg Rohrmőserrel találkozott, aki az árokparton növényeket és rovarokat kerésgélt. Magával hívta, azt hozva fel okult, hogy a vidék első földesurait bizony meg kell látogatnia már Hanzli és Lizli kedvéért is, hogy így módot nyujtsanak nekik a megismerkedésre, Rohrmőser ugyan a városban meg nem látogatta volna meg a gymnásium igazgatóját sem ünnepélyos toillette nélkül, de most szöles panama kalapjában s koczkás nadrágjában sem látott akadályt arra, hogy Palenéknel látogatást tegyen.

(Folyt. köv.)

!! Múterem ünnep és hetköznap mindig nyitva !!

Fényképészeti műterem.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, miszerint

Egyház-tér 3. szám alatt levő Szatmáry J.-féle fényképészeti műtermet

átvettem és ezuttal főtelevésem oda irányul, hogy, úgy mint **Budapesten a császári és királyi udvari fényképekben**, úgy itt is a t. közönség becses pártfogását és elismerését kiérdemeljem

Elvállalok minden e szakmába vágó munkát, u. m. :

regi képek megújítását,
pillanatnyi gyermek felvételek
parányi nagyságtól egész élet-nagyságig.

— Továbbá —

Platin fénykép nagyítások
rendkívül olcsó árban.

színes képek művészi kivitelben.

Gyárak, egyletek, intézetek és nagyobb vállalatok **25 százalék** árengedményben részesülnek.

Kívánatra házon kívül is eszközöl-
tetnek felvételek.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, maradok hű t.

Tak és Vincze
fényképész.

!! Múterem ünnep és hetköznap mindig nyitva !!

A Beocsini Cementgyárak.

Egyedüli raktára és képviselője:

Stegmüller Árpádnál

Debreczen, Kölcsei-utca 3.

„Legnagyobb raktár.“

Az **építési évad** megkezdődött, ajánlom friss **portland- és román cementem** (idei gyártmány) most érkezett **friss gipszet, elszigetelő lemezt.** Kőbányai sárga és piros **disztlejt,** a legolcsóbb árak mellett, elsőrendű minőségbe.

Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek. Te lefon . 254

Egyszerű- és díszes
Kertilóczákat,
kerti- és raktári
Vizfecskendőket,
udvari- és községi
Kutszivattyukat,
kitűnő szerkezetű
Borsajtókat,
Szóllózuzókat-
és minden építési
Vastárgyakat,
olcsó gyáriáron
elsőkézből ajánl

„**Debreczeni Vasöntőde és Géplakatosság**“
Péterfia végén, a hadházi utcában.

*Gazdasági- ipari- és háztartási gépek szakszerű javítása leg-
intányosabban végeztetik!*

Konyári Sóstó fürdő

megnyitás május hó 4-én.

Gyógyítja a görvély kórt s annak következményeit, u. m. csontszut, csontvelő lob, összezsugorodott izület stb. mindennemű köszvényes, csuzos bántalmakat, bármiféle bőrbajokat, továbbá sápkór, máj, lép, vese és belső daganatokat, különösen női és férfi bajokra legkitűnőbb hatása.

Fürdő-orvos: **Dr. MÓRICZ ERNŐ**
pocsaji tb. járás-orvos.

Jól berendezett lakások, előkelő vendéglők (kitűnő ételek és tisztán kezelt italok, személyes felügyeletünk alatt állanak) és a mi fő, igen mérsékelt díjszabások, valamint rendkívül figyelmes kiszolgálásban részesülnek a t. fürdővendégek.

Vasuti állomás: Hosszupályi Debreczen—N.-Létai vonalon. Posta és távirat állomás helyben. Minden vonat érkezésnél kocsik állanak rendelkezésre.

Tisztelettel a
Konyári Sóstó fürdő vállalat
igazgatósága.

Artézi és szivattyús kutak furására

községek, gyárak, gazdazágok és magánosok részére, valamint saját készítményű szivattyúk felállítására és javítására jutányos feltételek mellett ajánlkozik

Guró Lőrincz

kutúrő mester és vállalkozó ki 16 év lefolyása alatt

220-nál több sikerült fúrt kutat létesített.

Megrendelések ezimemre Debreczen Varga-utca 20-ik szám intézendők.

משה של בן

Husvóti

üveg- és porcellán-áruk
legolcsóbb bevásárlási forrása!

Ugyanitt kaphatók:

Karlsbadi porcellán,

majolika terrakotta és díszárgyak gyári áron.

Kávé vagy tea készletek.

6—6 személyre 17 darabból finom virágokkal festve és aranyozva 3 frt, 3 50 kr, 5 forintól feljebb 10 forintig.
Fekete kávé tálcaival 3 frt 50 kr.

Étkező készletek.

6 személyre 26 darab, virágos arannyal	— — — — —	6 frt 50 kr.
6 " 32 " " "	— — — — —	7 " 50 "
6 " 42 " " "	— — — — —	10 " — "
ugyancsak 42 " szebb kivitelben 12 forinttól 50 forintig. Tea és kávé csésze igen finom	— — — — —	" 20 "
diszszel tűzmentes egy pár	— — — — —	

6 személyre üvegkészlet,

boros pokár, vizes pohár, boros üveg, vizes üveg 14 dbr 1 frt 68 kr., szalagdiszszel ugyanily — — — 3 frt — kr.
összeállítás csillagmetszéssel

Vidéki megrendeléseknél elengedő az árak megjelölése. Mindenkor a legújabb mintával szelgálok Ajándéktárgyak dus választékban.

Csomagolásnál a legnagyobb gond fordítatik, az uton történhető károkat megtérítem.

Uj. PÁJER JÓZSEF
üveg- és porcellán-kereskedése
DEBRECZEN,
Piacz- és Kossuth-utca sarkán.

A P R Ó H I R D E T É S E K

Minden apró hirdetés, a mely 10 szót tartalmaz, e rovalkan husz fillérért lesz közzétéve: Minden további szó közzétételéért 4 fillérért eszközöljük. Vidéki tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a levélbélyeg a válasza beküldetik. Vidékiek az utalvány szelvényére is rávezethetik a hirdetéseket.

A KINEK
ismeretségi híján
háztartásra
nevelőre
üzletvezetőre
könyvelőre
segédre
ispánra
vinczellőre
kulesárnőre
gazdasszonyra
szakácsnőre

szobaleányra
szolgállaóra
kocsisra
házmesterre
stb.-re
van szüksége

A KI
iadni vagy venni kíván

butort földet
bert szőlőt
üzletet stb.
házat

A KI BÉRBE
adni kíván
birtokot üzletet
házat lakást stb.
adja fel hirdetését
a
„SZABADSÁG”
kiadóhivatalánál.

Martinkán

négy nyilas szőlő nagy
pajtával együtt eladó.
Czím a kiadó hivatalban.

Vaj,

naponta friss
kilója 1 frt. 20 kr-ért
kapható
DEUTSCH LAJOS
fűszer kereskedésében
Piacz-u. 38.

Nagy Péterfia 79 sz.

alatt egy 5 szobás utcai
lakás mellék helyiségekkel

kel 4 lóra való istállóval
együtt kiadó; ugyanott
egy 3 szobás udvari la-
kás mellék helyiségekkel
együtt kiadó; esetleg a
kettő együtt.

Olesó bevásárlási

forrás vászon, karton,
ruhaszövet, kész blousok,
kötények, paplanok és e
szakmába vágó ezikkkel

Feldman Cz. és Tarsa
ezégnél, Debreczen, Si-
monffy u. (városi bérház)

Hirdetések

felvételnek

a

kiadóhivatalban

Csapó-utca 9 sz.

!! Üzlet helyiség változás miatt !!

Értesítjük a t. közönséget, hogy
a raktáron levő férfi-, női- és
gyermek cipők, kalapok, ingek,
nyakkendők, legújabb divatu nap-
ernyők, blousok, miederek stb.

Május hó 1-ig

minden elfogadható áron

kiarúsíthatnak.

Tisztelettel

Szekely Jenő és társa

Piacz és Miklós-utca sarok.

Gallérok drbja 10 kr.

KIADO LAKAS!

Négy szoba, konyha, hozzátartozó
mellék helyiségekkel

főtér

Ranunkel-ház

II.-ik emeleten.

Ugyanott egy bolt helyiség és rak-
tár május 1-re kiadó.

Értekezhetni ugyanott a tu-
lajdonosnál.

5105.

1902.

Arverési hirdetés!

A városi törzsménésből és a fo-
gatókból kiselejtezett és számfelletti
8 drb herélt lónak nyilvános árverés-
sen leendő eladása rendeltetvén el
ezen árverés a f. 1902 évi április hó
20 napján tartandó országos lóvásár-
ban d. e. 10 órakor fog eszközöl-
tetni, mely árverésre a venni szán-
dezők meghívotnak.

Debreczen 1902. Április 14-én.

A városi Tanács.

Kitünő minőségű homoki
tábor kapható kicsinyben
és nagyban Hunyady ut-
czán 9 szám alatt, kere-
kes Géza földb rtokosnál.

Legjobb

szőlőkarók

10 koronától kezdve ezenkint
kaphatók:

Balog Dávid telepén

Debreczen, Miklós-utca végén.

MIHALOVITS J. gyógyszerlára

a "kigyóhoz,"

DEBRECZEN, Főpiacz.

A városházzal szemben

Ajánlja:

„HARMAT CRÈME“

arcszeptó, és bőrápoló kenőcs, mely
teljesen ártalmatlan, nem zsíroz, tehát
nappal is használható s az arcnak üdese-
get, finomságot s hamvasságot kölcsönöz.
Az arcot tisztítja és fehériti. Kiváló ered-
ménytel használható arczörösség, máj-
folt, sörör, szeplő, s egyéb bőrtisztá-
lanságnál valamint napégte és szél ki-
tújta arcznál s kéznél.

1 tégely Harmat crème ára: 1 korona
Hozzá való Harmat szappan 1 drb. 70
fillér. Ajánlja továbbá HARMAT ARC-
PORAT (pouder) mely készítmény az arcz-
nak üde, ifju színt kölcsönöz s nem rongja
az arczbőrt. Kitünő illata, teljesen ár-
talmatlan volta, valamint finomsága által ve-
tekedik bármely más hasonló készítménnyel.
Jól tapad, s igen jól fed.

Kapható: fehér, rózsza és crème színben
Próbadozok HARMATPOUDER ára: 50
fill. Nagyobb doboz 1 kor. és 2 kor.

Ajánlja továbbá következő arczporait:
Berlini tettpouder [3 féle színben] próba-
doboz 40 fill. nagyobb doboz 1 kor. s 1 kor,
60 fill. Veloutin pouder [3 féle színben]
próba doboz 60 fill. — Nagyobb doboz 4
korona. pn.

Megérkeztek!

A legszebb tavaszi ujdonságok
női divat szövetekben

Bluz selymekben,
Tennis, chiné és
De laine szövetekben,
napernyőkben.

Szabó Lajos fiai

ezégnél,

Debreczen — Rózsater.